

7. INSTRUKS FOR borgers retstilling <u>7b. Informeret samtykke</u>	
Gældende for Bofællesskaberne CBFS Langkærgård	
Målgruppe: Alt personale på bostederne uanset faglig baggrund. Gælder både fast personale og vikarer	
Udarbejdet af sygeplejerskerne: Sarah Egeris Groth & Helena Stella Larsen	Godkendt af leder af botilbud: Martin Hornemann
Godkendelsesdato/Gældende fra dato: 15. nov. 2025 (version 2. revideret af Sarah Egeris Groth) 1. juli 2026 (version 3, revideret af Sarah Egeris Groth)	Dato for næste revidering: 1.juli 2028

Anvendelsesområde	Instruksen beskriver personalets ansvar i forhold til at sikre borgerens retstilling gennem indhentning af informeret samtykke ved opstart af ny behandling. Derudover beskrives forskellen på habile og inhabile borgere samt brug af tvang med somatiske behandlinger.
Formål	At sikre borgerens retstilling ved at personalet har kendskab til i hvilke situationer, der skal indhentes informeret samtykke, proceduren for indhentning af informeret samtykke samt dokumentationen.
Ansvar	Ledelsens ansvar - At sikre personalets kendskab til instruksen så den bruges i relevante sammenhænge Medarbejderens ansvar - At hjælpe borgeren med at modtage fyldestgørende information i den aktuelle helbredssituation - At hjælpe borgeren med at forstå hvad det informerede samtykke omhandler
Fremgangsmåde	Borgerne har ret til selvbestemmelse og ingen behandling må indledes eller fortsættes uden borgerens informerede samtykke, medmindre andet er lovgivningsmæssigt besluttet. Der skelnes imellem: Videregivelse af personfølsomme oplysninger: når personalet er i kontakt med borgerens læge, hospitalsafdeling eller pårørende. Personalet skal <u>altid</u> indhente samtykke til videregivelse af oplysninger hos pågældende borger eller stedfortræder Samtykke til opstart af ny behandling eller undersøgelse: Det er den behandlingsansvarlige læges opgave at sikre at borgeren har afgivet et informeret samtykke inden opstart af en ny behandling eller undersøgelse. Personalet på bostederne har til opgave i den konkrete situation, at støtte

borgeren i at forstå informationen samt hjælpe borgeren med at forstå hvad samtykket indebærer

Habile borgere:

- Information om den forestående undersøgelse eller behandling skal tilpasses den konkrete situation og indeholde en forståelig fremstilling af sygdommen, undersøgelsen og den påtænkte behandling herunder risici og komplikationer
- Informationen gives på en hensynsfuld måde tilpasset borgerens individuelle forudsætninger, alder, modenhed, erfaring, sociale situation og udtrykte ønsker
- Informationen gives mundtligt eventuelt suppleret med skriftlig information.
- Borgeren skal være bevidst og give udtryk for, at han/hun forstår informationen
- Samtykket kan være mundtligt eller skriftligt

Videregivelse af personfølsomme oplysninger:

Grundet personalets tavshedspligt må videregivelse af information om borgerens sygdom til pårørende kun foretages, hvis borgeren giver samtykke hertil.

Samtykke til opstart af ny behandling eller undersøgelse:

Hvis borgeren har fået den samme medicinske behandling flere gange tidligere eller for ganske nylig, kan informationsniveauet tilpasses dette.

Et informeret samtykke kan altid tilbagekaldes, hvorved behandlingen ikke fortsættes. Borgeren har ret til at frabede sig information.

Midlertidigt inhabil

Er borgeren midlertidigt inhabil skal der indhentes stedfortrædende samtykke, se nedenfor. Kan kun gøres ved øjeblikkelig behandling, se instruks 7a. Er derfor kun relevant ved opstart af ny behandling eller undersøgelse.

Varigt inhabil

Der skal i stedet indhentes et stedfortrædende samtykke af borgerens nærmeste pårørende, personlige væрге eller fremtidsfuldmægtige, hvis fuldmagten omfatter personlige forhold.

Videregivelse af personfølsomme oplysninger:

Borgerens væрге skal give samtykke til videregivelse af oplysninger.

Opstart af ny behandling eller undersøgelse:

Tvang ved somatisk behandling

Lægen eller tandlægen kan vurdere at en konkret undersøgelse eller behandling er nødvendig at gennemføre med tvang, selvom borgeren med ord eller handling modsætter sig. Det kræver at væрге, nærmeste pårørende eller fremtidsfuldmægtig har givet samtykke.

	<u>Øjeblikkelig livsnødvendig behandling</u> Ved behov for øjeblikkelig livsnødvendig behandling eller hvor behandling er uopsættelig for på længere sigt at forbedre borgerens chance for at overleve eller for et væsentligt bedre resultat af behandlingen, kan behandling påbegyndes selvom der ikke er tid til at kontakte de nærmeste pårørende. <u>Generelt informeret samtykke:</u> Kan indhentes forud for en række mindre behandlinger af varigt inhabile patienter gældende op til et år ad gangen. Det giver mulighed for at udføre en række bestemte mindre undersøgelser og behandlinger, så snart behovet opstår, uden at skulle indhente et stedfortrædende samtykke forud for hver behandling. Se bilag 1.
Dokumentation	Det informerede samtykke skal dokumenteres i KMD Nexus. • I et sundhedsfagligt notat omhandlende en konkret undersøgelse eller behandling fx "Borger har givet samtykke til opstart af behandling for urinvejsinfektion" • I MedCom beskeder til egen læge, fx "borger har givet samtykke til, at jeg må kontakte egen læge" • Det dokumenteres hvem der har afgivet det informerede samtykke
Referencer	https://stps.dk/da/ansvar-og-retningslinjer/patienters-retsstilling/informeret-samtykke/varigt-inhabile-patienter/ https://stps.dk/da/ansvar-og-retningslinjer/patienters-retsstilling/informeret-samtykke/ https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/126 https://www.retsinformation.dk/eli/mt/1998/161 https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/903#P19

Bilag 1: Samtykkeerklæring

Generelt informeret samtykke til mindre behandlinger på vegne af en varigt inhabil patient

Et generelt informeret samtykke til mindre behandlinger af en varigt inhabil patient kan gives af patientens nærmeste pårørende, værge eller fremtidsfuldmægtig for op til et år ad gangen. Det betyder, at der kan foretages nogle bestemte mindre undersøgelser og behandlinger, uden at de pårørende skal kontaktes forud for hver behandling for at give et stedfortrædende samtykke. Et generelt informeret samtykke kan højst gælde i 12 måneder. Samtykket kan til hver en tid trækkes tilbage.

Jeg, Navn: _____

CPR-nummer: _____

Relation: _____

repræsentant for

Patientens navn: _____

Patientens CPR-nummer: _____

giver hermed mit generelle informerede samtykke til, at patienten kan få foretaget følgende mindre behandlinger:

☐ **Alle undersøgelser og behandlinger på liste A:**

1. Måling af temperatur, puls, blodtryk og iltmætning (pulsoximeter)

2. Undersøgelse af urin med urinstix

3. Kompressionsbehandling, herunder behandlerstrømper

4. Tryksårsforebyggelse
5. Kontinenspleje
6. Måling af hæmoglobin, CRP eller blodsukker på baggrund af fingerprik
7. Undersøgelse for simple sår og sårpleje ved ukomplicerede sårforløb, herunder skiftning af forbindinger på simple sår
8. Vejning
9. Almindelig fysisk lægelig undersøgelse, som fx hjerte- og lungestetoskopi, med undtagelse af gynækologisk undersøgelse

De afkrydsede undersøgelser og/eller behandlinger på liste B:

- ☐ 1. Anlæggelse og afvanding med kompressionsbind ved ødemer på kendt baggrund
- ☐ 2. Behandling med håndkøbslægemidler for kendt, tilbagevendende forstoppelsesproblematik
- ☐ 3. Hals- og næsepodning
- ☐ 4. Næseskylning
- ☐ 5. Undersøgelse og behandling for kendt smerteproblematik med præparater, som kan købes i håndkøb
- ☐ 6. Behandling for hos patienten kendt simpel allergi som fx høfeber
- ☐ 7. Undersøgelse for og behandling af hyppigt forekommende ukomplicerede infektioner i urinveje, øjne og hud samt i øvre og nedre luftveje
- ☐ 8. Fysioterapi ved kendt behov hos patienten
- ☐ 9. Ergoterapi ved kendt behov hos patienten
- ☐ 10. Fodterapi ved kendt behov hos patienten
- ☐ 11. Almindeligt tandeftersyn i form af undersøgelse af tænder, kæber og mund, herunder afpudsning samt evt. kontrolrøntgenundersøgelse af tænder, mund og kæbe
- ☐ 12. Opfølgende behandling på hos patienten kendt tandproblematik, herunder almindelig sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende behandling, fluoridbehandling og anden medikamentel behandling af bakterielle infektioner eller svampeinfektioner, røntgenundersøgelse, tandrensning, tilpasning eller nødvendig korrektion af proteser og instruktion i og udførelse af mundhygiejne, herunder ved anvendelse af nødvendig lokalbedøvelse i den forbindelse

☐ 13. Behandling af huller i tænderne, herunder ved anvendelse af nødvendig lokalbedøvelse i den forbindelse

☐ 14. Sempel tandudtrækning, herunder nødvendig lokalbedøvelse

☐ 15. Behandling af syn ved optiker

på følgende behandlingssted, hvor samtykket er indhentet:

Behandlingssted: _____

Adresse: _____

Hvis samtykket skal kunne gælde behandlinger på øvrige behandlingssteder i kommunen, krydses disse af nedenfor

☐ Akutplads

☐ Aflastningsplads

☐ Plejehjem

☐ Midlertidig pladser

☐ Plejehjem

☐ Patientens eget hjem

☐ Andre: _____

Information forud for afgivelse af samtykke

☐ Jeg har fået grundlæggende information om de afkrydsede undersøgelser og behandlinger, herunder om effekt og risiko for komplikationer og bivirkninger, og jeg har forstået den information, jeg har fået.

Information om given undersøgelse og behandling

☐ Jeg ønsker mere information, ud over den information, som sundhedspersonen er forpligtet til at give

Angiv her: _____

Varighed af samtykket

☐ Samtykket gælder 12 måneder

Angiv her, hvis der er aftalt anden varighed under 12 måneder: _____

Repræsentantens underskrift:	
Dato	